

پښتانه ته ژمنه د اسلامي او پښتانه اسلام لار ژمنه، موحاهدين و پرسنه ژمنه... ماسور حكمات و نازاره ماحدي

ورگډاني له فارسيه و: كاو عومر

مسلمه لار ته ژمنه موحاهدينه تووشه كېشه كړدو، بېلېستې "نازاديه ژمنه
له كم مېگادا" بوو ته "پوهنې نازاديه كم مېگا" و نازاديه خوازي
هه موو هه نه كې سياسي له بيركړنه وې مليه نان خې كې بېلېشه نه راندا
چ ژمنه و چ پياو. له م نه و نه دا خې خراو كې اسلامي كې دې وې ته بې
ديموكراسي د ربكه وې ته بې چي بكات؟ نه گهر نه و اسلامه كهې
به بې ته وه، چن ده توان ته له دژي نه مووني ژمنه له اسلامدا، واته
له دژي نه مووني په له نازاري مليه نان ژني بېلېشه و بې مافي
نه مې نه راندا هه وې ته و ربگر ته؟ نه گهر باسي نازادي ژمنه بكات
اسلامي كې له كو د شار ته وې؟ اسلام كې بې ووني سروشتي دژي
د موكراتيكي خې سلماندو، بې تايېت له پوهنې دې له گې مافي
كم مې اې تيه كاني ژمنه، له كار كړنې كم ماري اسلاميدا. د بې ته دان
بې و دا بنه ين كې نه مې چې قبېستوويي كې ترسناكې و دې رچوون لې
پوهيستي بې له هاتويي كې يې كتاي تايېت بې سېر و خوار خستنې
پېشه وې اسلامي و نازادي ژمنه.

خاتو مريم زواني و كاك مې جيد شه ريف دوو نابغه لې و جېرېن كې
بې و او ته بېر له ويستي خېان فېدراون ته مېداني گفگوگ
سېبار ته بې پرسنه اسلام و موحاهدين و زگاري ژمنه.

نه فسانه اسلامي "استې قينې" د اكا كيكاري مافي ژمنه

خاتو زواني ("ژني موحاهيد چن له دايك بوو" و بې دوو وانگې
"اسلامي خومېني و اسلامي موحاهيدن") شه فې د اكات، بانگ شه
نه و دې كات كې نه وې له لايېن ژمې اسلامي خومېني وې جېلې جې
دې كړت، اسلامي استې قينې نيې، بې كو له كدانه وې كې دواك و توو و
فيودا يې له اسلام. بې سام موحاهيد كانه نو نه رې استې قينې
اسلامن، له سېر بنه ماي خودي قورنان و فېر كړدن و پراكتيز كړدنې
محمد و سېر كړدې اسلام. كاك شه ريف ("ژني نه راني قورباني دوو
سيستم") د شه ته "له وانگې نه ريتي و دواك و تووي و ژمنه لواز و

بـسـر ئـوـدا هـيـ و ئـوـش مافتان لـسـر ژنـكـانـان هـيـ. ئـرـكى
 ئـوان ئـوـيـ كـ گـگـ نـدـن كـس بـچـتـ ناو جـگـاـكـ تـانـوـ (جـگـ لـ
 خـتـان) و ئـوانـى كـ لـى ئـوـ خـشـويـست نـينـ". . گـگـ مـدـ بـچـنـ ناو
 ماـوـ، ئـگـر ئـم ئـركـانـيـان بـجـ نـهـنا خـودا مـوـتى پـداوـيت
 لـ جـگـايـكى جـيـادا پـشـو و لـيـان بـدـ، بـمـام بـ تـونـدى نا، هـر
 كـ گـوـاـيـى تـ بـوون و ئـركـى خـيـان جـبـجـ كـرد، خـراـكى
 پـويـستـيـان پـ بـد و بـ باشـى جـل و بـرـگـيـان بـپـشـ. پـويـستـ بـ
 باـشـتـرـين شـوـ مـامـوـ لـگـگـ ژنـكـانـتـدا بـكـن، چـونـكـ ئـوان لـ
 ماـوـكـ تـانـدا زـينـدانـين و هـيـج بـزارـدـيـكى خـيـان نـيـ، هـروـها
 پـويـستـ بـ خـشـويـستـيـوـ مـامـوـ لـگـگـ زـينـدانـيـكـدا بـكـرتـ.
 ژنـكـانـان ئـمـانـتـكـن كـ لـلايـن خـودا و پـتـان سـپـردـاو و
 مـوـتىـان پـداو بـ قـسـى خـودا لـيـان نـزـيـك بـيتـو و لـ خـودا
 بـتـرسـيت و بـ باـشـتـرـين شـو مـامـوـ لـگـگـ ژنـكـانـتـدا بـكـيتـ" (۳).
 ئـيا با بـتـكـ بـشـى ئـوـنـد بـوون نـيـ؟ ئـيا دـتـوانـرتـ
 تـوانـيـنـكى كـنـپـرـسـتانـتـر بـ ژنـان خـيا بـكـرتـ؟ ئـم ئـو
 قـورـئـان و ئـيـسـلامـيـ كـ مـوـجـاـهـيـدـكـان بـنـيـازن بـيـ بـگـوـنـوـ، ئـو
 قـورـئـان و ئـيـسـلامـيـ كـ ژنـ بـبـشـكـراوى ئـرـانى بـيـ دـگـوازـرتـوـ.
 ئـيـسـلامـى "اـسـتـيـان دـر"، ئـم بـنـچـى هاوبـشـى هـردووكـيان و هـر
 ئـم بـنـچـيـ كـ پـ لـ كـنـپـرـسـتانـتـرـين و دواكـوتـوـتـرـين بـچـوون
 و حـوكـم سـبارـت بـ مافى ژنان. لـم بـچـوونـدا پـيا و نـك هـر وـكـ
 "پـارـزـر و سـرـپـرـشـتـيار"ى ژن پـنـاسـ دـكـرتـ، بـكـو وـكـ
 بـرـژـوـنـدى راسـتـوـخـ پـنـاسـ دـكـرتـ و مافى ئاو و گوـيـ هـيـ. لـم
 بـچـوونـدا ژن بـشـكـ لـ موـكى پـيا و ئامرازـكـ بـ چـژوـرـگـرتـن.
 لـم بـچـوونـدا ژن مـرـقـىـكى ئازاد نـيـ، بـكـو كـيـلـيـكى تـواوـ.
 خاتـو رزقـانى، كاك شـريـف! سـرت لـ ژر بـفـرـكـ دـرـبـهـنـن. كارـكـ
 كـ تـايـى ها توو.

يـكـكـ لـ تـايـبـتـمـنـديـكـانى ئـيـسـلامـى اـسـتـقـيـنـى مـوـجـاـهـيـدين (واتـ
 يـكـكـ لـ پـايـكـانى ئارگيومـنـتى (نـعامـ) و شـتر مل) ئـوـيـ كـ ئـگـر
 كـسـك قـورـئـان لـ تـنـيـشـتى خـيـ بـگـرتـ، يـكـسـر بانگـوازي "داينامـيـك
 و دينامـيـزمى قـورـئـان" دـكـات، واتـ بـيـرـكـى "هـوـشـانـدـنـوـ".
 ئـوانـى خـيـان دـگـوـنـنـوـ بـ قـورـئـان، كـاتـك قـورـئـانـيـشـيان بـ وـكـ
 گـواـهـيـك نـيـشان ئـدـيت، ئـنـن كـ مـوـجـاـهـيـدـكـان پـيـان وـايـ "قـورـئـان
 لـ گـوـاـيـى و دـتـوانـرتـ لـ هـر سـردـم و قـناغـك جـبـجـ بـكـرتـ.
 بـيـ نـمـايـيـكـان". لـ كـاتـكى ديارىـكـراودا دـرـچـو و لـلايـن
 ئـوانـو بارودـخـى ئابوورى و كـمـمـاـيـتى و مـژوويى ئـو قـناغـ بـ
 بـسـرـچـو (منسوخ) دـزانـن" (مـوـجـاـهـيـد ۲۲۹، ل ۲۰، جـخـتـكـردـنـوـ هـي
 ئـمـيـ). و ئـنـگـ ئـو ئـايـتـانـى كـ پـيـوـنـديـان بـ كـيـلايـتى

ژنډو هـيـ، لـو ئايـ تـانـ دا بن كـ لـ ژـر كـاريـگـري “هـنـدـكـ بارودـخـي مـژوويـ” دا بوون و لـمـمـ دا بـسـرچوون. واتـ لـسـر تـاي ئيسلامـدا ژن وـكـ كـيلـ مـمـي لـگـگـ، لـ هـموو مـافـكـ بـبـش كـرابوو، بـمـ ئـمـمـ بـهـي دينا مـيزمـي قورئانـو ئـمـ ئايـ تـانـ هـيچ بـهـايـ كـيان نـيـ. بـمـ شـوـيـ خـاتوو رزقـانـي لـقسـكـانـي سـبارت بـ ئيسلامـي قورئانـي مـواجهـيدـين پاشـكـشـ دـكـات و بـ نـرمـي چـرپـ دـكـات بـ ئارام كـردنـوـي ئـو ژنـانـي كـ بـ قورئان و ئيسلام تووشي شـكـ دـبن:

وتیشی: "بہ لہ بہ رچا و گرتنی ئوئی کہ لہ دیدگای یہ کتا پہ رستی
موجاھیدین جیا وازیہ کان لہ سہر بندہ مای زیر کی و بہ ہر، تہ نیا
دہرئہ نجامی چہ ندین سہد لہ دوا کہ و تووی مہ ژووی ژنانہ، ئو وا
پہ ویستہ پرسیار بکرہت کہ ئایا لہ سیستمی داھا تووی موجاھیدین،
دیسان ژن دہ توانہت کاری تہ دا بکات". دہ توانہت لہ پیشہ کانی و کہ
دادوہری و پارہ زہ رایہ تی. بخرہنہ کہ نارہ و؟ ئایا بہ دانانی ژن و کہ
دادوہر و یاسادانہر، دہ توانین ہست بہ نیگہ رانی بکہین لہ و
ئایہ تانہی کہ گواہ (واو!) تایبہ تن بہ سزادان و لہ دانی ژنان؟... بہ
ہہ مان شوہ، لہ کدانہ وئی... با مادہستی پیاوان بہ سہر ژنان لہ ہہ ندہ کہ
ئایہ تہ و، دہ توانہت شوہنہ کیان لہ ئیعرابداہہ بہت لہ لہ کاتہ کدا
مہرجی یہ کسان بہ گہ شہ کردنی ژن و پیاو دابین کراوہ و ہہ ردو و کیان
بہرہ و گہ شہ کردنی بہ ہرہ کانیان دہہن و توانا پہ ویستہ کانیان بہ دہست
دہہن بہ گہ یشتن بہ ئاستی اہہری، ئایا موجاھیدہ کان ناتوانن لہ
چوارچہ وئی بارودہ خی ئا بووری-کہ مہہا یہ تی-کلتوری و پہ داویستیہ کانی
سہردہ می ئہستا ئایہ تہ کان بگونجہن؟... بہ یہ بہ ہہ بوونی دادوہری ژن
لہ ئہ نجومہنہ باہہ کانی دادوہریدا، ئایا ناتوانہت چاکسازی
لہ پرسہ... فرہژنی، موتعہ، سہرپہ رشتیکردنی مندا و ہہ موو یاسا کانی
کہ یلایہ تی پہ یوہست بہ ژناندا برہت؟ (ہہ مان سہرچاوہ)

ئیشی نە کرد! لە لایەکی وەک زەر لاپەڕە شەش دەکەیت و بە ئۆوای باوە
بە ژنانی ئازادخواز بە نیت کە ئیسلامی خۆمینی ئیسلام نییە. ئیسلام
داکەیکاری یەكسانی ژن و پیاو و قورئان و محمد بە یەكەمجار
ئەلایەتە زەنگاری ژنانیان هەڵگرەو و کاتێک قورئانیان خستە تە
بەردەمت، تە گەرەنتی ئەو دەدەیت ئەگەر هەبن ژنی دادوەر لە
ئەنجوومەنە باڵاکانی دادوەری، کەس ناوەرەت پەییوی لە یاسا
کە نە پەرستانە ئیسلامیەکان بکات و قورئانەک بەهەندە دەرەو! پەویستە
بە خاتوو زەقانی بەن، پەش هەموو شتێک هەموو ئەم یاسایانە
کە یلایەتی (و بەگومان پشت بەستون بە ئیسلام) دەتوانرەت نەک تەنها
بە "چاکسازی" بەهێز بە گەشتی هەڵبەستەرەتەو، بەهێز نەک لە ژەن
ناوی ئیسلام بەهێز بە سەرەتای ئیسلام، نەک بە هەزە کەخراوە بە ژەنەو.

پرئ نسیپی یاساکانی تئ سئ نندنوو رت بکاتوو، بئ کو ئوو
دئ یبنین لئ دوانئ کی روون لئ هئ ووئستی موجهدین سئ بارئت بئ...
بئ وائت یاساکانی "هئ وو شاو" "ئیسلامی زئ بئ نرختئ".
نائ زایئ تی موجهیدین بئ رامبئ بئ پئ ژئ یاسای تئ سئ نندنوو بئ
شئ وو یئ یئ:

"جئ بئ جئ کردنی خئ بئ خئ ئم سنوورانئ (واتئ بئ ینی دئ ست و قاج،
بئ ردبارانکردن، و چاو دئ رهئ نان) لئ و بارودئ خئ کئ مئ یئ تی و سیاسی
و کولتووریئ دئ سئ ندرئتئ وو کئ تاوانئ کئ تئ یدا ئئ نجامدراوئ،
پئ شئ لئ کردنی ئ حئ یاساکانی ". ئیسلام طئ کئ ئ دات ". (لاپئ ۸،
جئ ختکردنئ وو هی ئم یئ)

ههروهه ها له وتاره‌ی "تاقیکردنه‌وه‌ی پڕ‌ژه‌یاسای تئ هئ کردنه‌وه"
(موجهید ۲۲۳)، له وه‌لامی ئه‌و پرسیاره‌ی که "بئ چی ده‌رکردن و
جئ به‌جئ کردنی ئم جئ ره‌فه‌رمانه‌ له هه‌لومه‌رجی ئئ ستادا کرده‌وه‌یه‌کی
کئ نئ پئ رستانئ یئ" (لاپه‌ه ۸) بئ م شئ وو یئ ده‌نووسئ:

دئ شئت: "وئ دئ زانین لئ سئ ردئ می پئ غئ مئ بردا یاسای سزاکانی ئیسلام
(بئ یاساکانی تئ سئ نندنوو شئ وو) سئ رت تا بئ سئ ر دانیشتوواندا
نئ سئ پئ ندرئ، بئ کو هاوکات و هاوئا هئ نگ لئ گئ گئ انکاری
شئ شگئ انئ و بنچینئ یئ سیستمی خراپی جاهیلیدا جئ بئ جئ دئ کرا".

... تا ئئ و کاتئ ئابووری و سیاسئ و ئیدارئ و وات لئ ژئ هئ ژموونی
تایبئ تی حیزبی کئ نئ پئ رستی دئ سئ تداردا بئ ردئ وام بئت لئ بنبئستی
چارئ سئ ر دواکئ وتووئکانی ئئ ستا، لئ سئ دارئ دانی تئ سئ نندنوو و
سنووری دزی و زینا و هتد، لئ گئ دئ گماتیک و ئئ نجامئ کی زئ زئ
سادئ و ئئ تیئ کان لئ م پئ رسانئ دا دئ یانئ وئت هیج ئئ نجامئ کئ نا هئ نئت.

... بئ هئ مان شئ وو پئ نسیپی قورئانی "تئ سئ نندنوو شئ" لئ هئ لومئ رجی
ئئ ستاشدا هئ یئ، لئ بندئ تدا جگئ لئ سئ رکردئ و چئ کدارانی رژئ می
پئ شوو و فئ رماندئ و بریکارئکانی دام و دئ زگاکانی سئ رکوت و
ئئ شکئ نجئ دان، هئ روئ ها ئئ وانئ کئ... لئ م ئئ مئ دا مندا ئانی
موجهیدیان و شئ شئ گئ ل کوشت و بریندار کرد. و هیج پئ شینئ یئ ک
نیئ، بئ پئ یئ وکردنی شئ وازئکانی باوبا پیرانیان. اغ {هیج بئ گئ یئ ک
نیئ" (لاپئ ۳۳، جئ ختکردنئ وو هی ئم یئ)

زئ ر باشئ، ئاشکرا بوو کئ... تئ سئ نندنوو "قیساس" بندئ مایئ کی
قورئانیئ و موجهیدین نئ هئ ر نائ زایئ تیان نیئ بئ رامبئ بئ م
بندئ مایئ، بئ کو وئ ک بندئ مایئ کی ئایدیای ئیسلامئ کئ یان، دئ یانئ وئت
جئ بئ جئ بئ بکئ. بئ م لئ هئ موو بارودئ خئ کدا نا. کئ مئ گئ دئ بئت
لئ ووئ سیاسی و ئابووری و فئ رهئ نگییئ وو ئامادئ بئت بئ جئ بئ جئ کردنی
ئم یاسا "زگارکئ رانئ"، یئ هئ روئ کئ چئ مئ مئ د سئ رت تا کئ مئ گئ
ئامادئ کرد (ئئ ستا بئ پئ گئ انئ ووئ موجهیدین) و دواتر کئ رستئ ی

په شبنینکړدنی به کاره نه و. لانی که م په ویستۍ حیزبی د سټالین تدار و
 “سادکان” ی چینکان به لایه کدا بنه و موسمانانی ئ په زسیه نی زیره
 و دینامیکیش جگه ی خپان بگرن به ئ ووی فره مانه کانی
 ته سټالین ووی قورئان جبه ج به بکره. راسته ناکره به سټالین کی
 ترسناکتر به خپه کی ئه ران به گشتی و ژنانی ئه ران به تایبه تی
 بدرت. ته ووی باسه که سه باره ت به “دینامیزمی قورئان” و
 “ه و شاندنه و” ی به به د ننگردنی نا زایه خپه کی ئه ران و
 به تایبه ت ژنانه به پراکتیزه کردنی ئیسلام، به په چ وانه و، ئم یاسا
 قورئانیان له کاتی خپدا که که مټ گاهاماده د به ت جبه ج
 د کره. ئه گره موجهیده کان ئامانجی خپان به بنیاتنانی
 که مټ گاهیکه داناو که یاسا قورئانیه کان ته پدا جبه ج بکره ت،
 ووی می خپه کی زحمه تکه ش و ئازارچه شتووی ئه ران له ئه ستاو و وونه:
 ئم به هه موو هه زمانه و له دژي ئم نیاز که نه په رستانه یه
 د وسته.

تا ئه و شو نه ی که په یو ندی به پرسه ژنه و هه یه، د م ووت ئه و ش
 زیاده بکه یه که گاهانه ووی موجهیده یه م ش و یه یه: ئه و ئایه تانه ی
 په شتر باسمان کرد سه باره ت به که یلایه تی ژن هه مووی قورئانی و
 ئیسلامی و پابه ندکه رن، به مام ئه ستا که مټ گاه به ش و یه کی ته و او و
 کامه ئاماده نیه به جبه ج کردن (واته به ر ننگاری د به ت و)،
 په ویسته له ووی ئابووری و سیاسی و کولتووری و کار له سه ر
 مره فکان بکره ت (ئم به به ر مگار بونه و یه د به ت به هه ز بکره ت و لاواز
 بکره ت) به ئه ووی په گاه یه استه قینه ی ژنان له ئیسلامدا به ت به بنه ما
 له په گاه یه استه قینه ی ژنان له که مټ گادا. و ئه مانه هه مووی به
 واتای زیندوو کردنه و و پاره ستی که یلایه تی مینه یه، نه یه ک وشه
 که متر و یه ک وشه زیاده تریش نه به ت.

سوودکانی ئیسلامی “استه قینه” به گاه شایه کخراو یه!

به مام سه ر وای ئم دژایه تی به ئاشکرایه ی ئیسلام له گاه مافه کانی
 ژنان، موجهیده کان له “حیسه بکردن” کانیاندا ئیسلامیزم که یان و که
 “خساره ت” نابین. ئه گره ژنه کی ئازادخواز که ئاگاداری ئیسلامی
 موجهیده ی به ت، ته و له بری ته و موجهیده هیواخوازه مټ له
 “دایک و باوک” و “مرد” ی ژنان و به رگره ت به به شداریکردنیان له
 چالاکیه سیاسی کان (واته هاوکاری له گاه موجهیده ی) به
 په شک شکردنی ئیسلام که ی. ناوی ئم فله دانی ئاباکه سی (Abaqus)
 بازرگانیه به اکه شانی لایه نگرانی “په گاه په دراو”، له کولتوری
 سیاسی موجهیده یاندا، “گونجاندنی که مټ یه تی-کولتووری ئایده له ژبای
 موجهیده ی له گاه کولتوری فره مانه وای که مټ گاه. گو به بگرن:

“ئاستى بىشارىكىردىنى ژنان و كچان لى شار و ناوچى دور و بىبىشكان دىتوانىت پشتى استكىردىنى و بىك بىت بى گونجاندن و هاوئاھىنگى ئايدىلىلىژىي موحاھدىن لىسەر كولتورى خىزانىكان و ھىروھى لىسەر بىھاكانى ئى و ناوچانى كى چالاكىيىكانى ژنان لى دىروھى مايدا تىپدا دىبن،” چالاكىيى گشتى و سىياسى و سىربازىيىكان بى تايىبىتى پىيوىستى بى كىش و ئاستىنگى كىمىللىپىتى زىر ھىيى. مىگىر چالاكىيىكان زىمىندى قىو كىردىيان ھىبىت لى چوارچىوھى ئى و كولتورىدا كى خىكى ئى و ناوچانى قىو پىيان كىردىو. (موھاھىد ۲۳۲، ل ۲۰)

يان:

دىشىت: “مىوداى بىرفراوانى ئاستى پىروھىردىي و پىشپىي لىنى و ئىم ژنانىدا، سىررىي ئى و دىندىكارىيانى كى لىژىر ناوى ئىسلامدا بىسەر ژنانى خوىندىواردى كراو، دىتوانى چارىكى دىكى بىگىيىك بىت لىسەر گونجاندى كولتورى-كىمىللىپىتى ئىم ئايدىلىلىژىي لى كىمىللىگى ئىمىدا، چونكى ئىو. سىوشتىي تىنانىت ئى و خىزانانى كى چالاكن لى پارتى سىياسىيىكاندا كچان يان مىردىكانىيان دژاىپىتى چالاكىيى سىياسىيىكانى ھاوسىرىكانىيان بىكن، لى ژىر بارودىخى يىكساندا (!) كىخراو كى ئىسلامىيان پى باشتىر لى كىخراو سىياسىيىكانى دىكى (ل 17).

بىبىشكان دىبى شانازى بىم ئازادى و بىركىردىنى و ئازادى و ئىم بىزگىرتى لى پىگىيى ژن بىكن! كىخراو كى لى نى ھىبىزاردىكانى ئىسلامدا ئىژمار دىكرىت كى “خىزان و ھاوسىرىكان كى دژاىپىتى چالاكى سىياسى كچ و ھاوسىرىكانىيان دىكن” لى ژىر ھىلومىرجىكى يىكساندا كىخراو كى ئىسلامى لى كىخراو كى تىريان پى باشتىر، بىبىشكان دىبى كى لى بىبىشكان دىبى بىركىردىنى و بىكان كى بىنى بىزگىركىردىنى ژنانى لىو ناپىت، دىيار ئىو “خىزانىكان” و “ھاوسىرىكان” كى دىبىت ئى و كىخراو ھىبىزىرن كى بىيارى كچ و ژنىكىيان تىپدا “خىبات” بىكن. ئىم بىبىشكان دىبى ماناى ئىو بى كى ئىزقىزا، بىنگى ژنان تىنيا لى ھىلومىرجى “نايىكسان”دا (واتى لى ھىلومىرجى ژىردىستىي و ستىمكارىدا) و لى كاركىردى لىگى كىخراوى موحاھىدىن بىكن، ئىگىر ئىسلام بىگشتى ژن لى ژياندا بچوك و كىم ئاوىز(ناقىس عىقى) بزانىت لى ژياندا، ئىسلامى موحاھىدىن ھىنگاوىكى زىاتىر دىبىوات و ژن لى “خىبات”دا دىپارىزىت، ھىمان پارىزگارى كى “دژى” چالاكى سىياسىيىكىي! رىنگى ئىم ئىو پىرسىيى بىت كى خاتوى رزوانى لى ھىبىزاردىنى رىخراوى موحاھىدىن پىپدا تىپىيىو، ئىم بىبىشكان دىبى شىخى خىپىتى، بىبىم بىكىم ھىنگاوى لى رىزگىركىردىنى ئى و ژنى بىبىشكان دىبى و بىبىشكان ئىرانىيىدا خى رىخسىتى لىگى ئىم بىركىردىنى و

“ململانہ سی گور و بچووک”، “خبات دژی ژئاوااییبوون” و سووکای تیکردن ب ئاژاواگگ ییکانی ئیسلامی ن ت و یی، و ن ی دیموکراسی ک خ کی ئران و دزی زگاری ژنان پیویستی پی ی تی، ل ناو ببات. ئ زموونی “یکم” ک ماری ئیسلامی ب ا د ی کی پیویست گ ان و و ف رکاری بوو. ب ئ و ی ئم ئ زموون دووبار بکرت و، د ب ت ز ر دواک و تووی زیاتر ل و ی خاتوو رزوانی و موجهیدین هیوایان ب د خواست، ل ک م گادا زا ب ت.

ب ب وای موجهیدین ل شفرشی ئازادی گشتگیری ژنان.

ب ر ژوازی و بچووک ب ر ژوازی ل ئران و ل س رووی ه مووشیان و موجهیدین ه رکات باسی ئازادی ژن د ک ن ز ر ه ستیارن ی ک س ر سنووردارکردنی خ یان ب دیاردی ل شفرشی رابگ ی ن. ه رگیز باب ت ک ل موجهیدین ناد زیت و ک ج خ ت ل س ر ئازادی ژنان و دژای تی جدیان ل گ ل شفرشی ن کات و. ب چی؟ ب چی ب ب ژان کات ک باس ل ئازادی ژنان د ک ر ت د ک و ن ناو ل شفرشی و؟ ه کار ک ی ل ل ژ و و ن تر، ل ئیسلامی موجهیدیندا (و ک ه ر ئیسلام کی “دیک” و ه ر بیر کی پیاوسالاری تر)، ژن س ر چا و ی گ ن د ی ی. ل شفرشی ک ب ت و اوی ج ر ک ل ز و م و ب مافی ژنان، ب ئم ب ب ژان، د ر ئ نجامی ب ه ن د و ر ن گ ر ت ن ی (ئازادی) ژنان. ب ئوان ل شفرشی خا ک ب در ژای ه ی ئازادی ژنان، هاوتای زیاد و ی ل ئازادی ب ج ه شتنی ژنان و ک تایید ک ی. ب ی س ر و شتی ل ه ر شو ن ک بیان و ت د س ت ک اری ب ر گ ر ک ر د ن یان ل ئازادی ژنان ب ک ن، سنووریان ل گ ل شفرشی ه ی. ئم بیرکردن و سووکا ی تی، ئم د ر نجام پات ل ژ ی، ئم دوو و و ی ئ خ ل ا ق ی ب ر ژوازی، ل ه زار ک ران و ل باب ت کانی موجهید و س ر ه د دات، ل ن و یاندا کاک ش ر ی ف، ک ب م ش و ی سووکا ی تی ب ئازادی ژنان د کات:

“ب ل ب ر چا و گ ر ت ن ی و ی ک ه موو ک ر د ا ر ک ک ا ر د ا ن و ی ه ی و ه ر ت و ن د و ی ی ک ز د ی ی، ئ و د ن ی ا و ا س ت ک ل س ر ب ن مای ئم ئم زموون (وات) ئم زموونی زیاد و ی ی کانی ک ماری ئیسلامی دوازی زیاد و ی ی کانی شا) دوازی و و خاندن”. ل ل ژ م ی و ل ا ی تی ف ق ی، ک م ل گای ئم د ت و ا ن ت و و ب و و ی ق یرانی ئ خ ل ا ق ی و ک و ل ت و وری ب ب ت و، ک پیویستی ب ئاماد کاری و دووربینی ه ی، ه ر و ه ا س ر و ای ب ر ز، ب ت پ ا ن د ن یان و د ز ی ن و ی چ ا ر س ر ی گ و ن ج ا و ب یان، و ل م چوارچ و ی دا و پ گ ی ب گ و م ا ن ئم ج ر ق یرانان ل ئ س ت ا د ا ل ش و ی گ ن د ی و ل شفرشی و ه ت د ا ه ن، ک ک م تر ک ر ا و و و و ن ب ه ی ت و ن د و ت ی ژ ی و س ر ک و ت و س ا ن س ر و،

بہم نام لگے لابرڈنی ل فشاری سہ ربارزی۔ پھلیس و ل غیا پیدا
 ہکار کانہ کھنترہ کردن بہ ئاسانی دہنہ گشتی۔" (شورا ۱، ل ۳۰،
 جہنخترہ نہ وہی ئہمہ یہ)

لـر د ا کاک شـر یف بـ یـک تیر چـ ند ئا ما نجـک دـکات:

پیش ھہ موو شتہک بہ شہوازی ئیسلامی خہی بہو ژاوہ ژاوی سہ بارہت بہ
گہندہی و لہ شفرہشی و ئازادی ژن بہ گشتی کہ مہگا دہ ترسہندہت. بہچی
ہہ و پہگہی ژن لہ قہیرانہ ئہ خلاقییہکانی داہاتوودا (واتہ
لہ شفرہشی) ناوہندیہ؟!

دوو هه م: بـ پـ ناسـ کردنـی وـک کار دانـوـی کـماری ئیسلامی بـرامبـر بـ “زەدووێـی” ژیمی شا، تاوانـکانـی ژـمی خومـینی دژ بـ ژنان و مافـ کـمـمـایـتیـیـکانـیان پاک دـکـاتـوـ. وادـرئـکـوـت کاک شـریف لـ پـانـدـرـکانـی ژـمی ژیا نی ئـستا تـدـگـات و تا ئـادـیـک حـقی بـد بـخـشـت.

و ساييم: هشاري ددات ل جوښي داهاتوي ژنان ئگړ فشاري
 "پليس" لابرټ، و داوا ل ئ نجوم نك دكات ك بريكارى
 "ك ننتو كرى" هاوشو دايين بكات.

لەشفرەشی بەرهەمی کۆمەڵگەی چینیای تییە. ئێمەم سیستەمی بەرزواری بەرپرسیار لە مانەوەی ئێم دەندترین شووی کەیلایەتی و بە مافیە ی ژنان. بەرنگاربوونەوی لەشفرەشی نەگەر پەویستی بە و فاکتەرانی نییە کە کەنترەمی "ئازادی" ژنان دەکەن، بەهێکۆ بە وردی خەبات بە ئازادی و زەگاری ژنان بەشەکی گرینگە لە تەواوی ئێ و شوێنە کە دەبەت بە زەگاری سەسیالیستی کۆمەڵگا و وەدات. هەزری دواکەوتوو و بەزەیداری کەسانی وەک کاک شەریف تەنیا بە بزووتنەویەکی لە و شوێنە لە کۆمەڵگادا نامەنەت.

حیجاب، برہنگہ نامی کھیلایا۔ تی یان “مرد”ی ئیسلامی؟

هه‌روه‌ها هه‌وێستی موحاهیدین له باره‌ی حجاب زۆر سه‌رنج‌اکۆشه .
 فۆرژنی یه‌که‌م! دێته‌ن حجاب “به‌هیچ شوه‌یه‌ک به‌ره‌می ئه‌نجامیده‌
 قورئانییه‌کان و نه‌ریته‌ ئیسلامیه‌ سینه‌کان نه‌بوو، به‌هه‌وێ بـ
 شه‌وه‌یه‌کی سه‌ره‌کی له‌لایه‌ن ئهو داموده‌زگایه‌ هه‌زیانه‌ی که‌ له‌ که‌مه‌یه‌که‌
 فیوداڵه‌کان به‌جه‌ماوه‌... له‌ کلتوری که‌مه‌یه‌که‌ماندا له‌ ژێر ناوی
 “ئیسلامدا” سه‌یه‌نده‌راوه‌. (موحاهید ۲۳۲ ل ۱۶)

یہ کہہ کر: اے مائیدیا! دریا کی تہاواؤ تیار۔ قورئان (مگہر چاہی کی نو لہ لایہن موحایدہ کا نہوہ باو نہ کرابتہوہ) باسی لہ زہروورہ تی چاوکردنی حیجابی ژنانی موسلمان کردووہ و لہم ووہوہ ئایہ تہکانی بہ ژنان دابہ زاندووہ۔ بہ نموونہ سورہ تی ۳۳ ئہ حزب، ئایہ تی ۵۹

سځبارت به زړوور تي حجاب د فټرموت: "نځي پځمبېر به ژن و کچکانت و ژناني ئيمانداران به به پځردې خيان داپځشن، به ئووي به پاکيزي و ئازادي خيان بناسرځن، و به شځانگيزي و بوځري زيانيان په نځگات، زړر باشتړ ئځگړر نځيبنن." هځروها سورتي نور، ئايي تي ۲۱ جخت لځسړ ئم پرس د کاتو.

دوو م: يکک لځو دام زراوانې هزري ل ک م مگگ فيد دا کان (و پځش فيد دا کان) ماون تځو، ئيسلام، ک به چندين سځدي يک لځ دواي يک بيري با د ستي ک م مگگاي رازاندوو تځو. ئو تځها ککوت نيي ک ژناني موسلمان حجاب ځاو د کان و ژناني م سځي ځاو ناکن!

سځي م: ئځگړر حجاب نځريتي کي ئيسلامي نيي، به چي ژناني موجهيد ځاو حجاب د کان و ل سړ تا په خيان داد پځشن؟ ئايا ئم ش به ئووي لځگ ځ "کلتوري حوکماني ج ماوړر" دا بگونج ت؟ ل م حا تځ دا پويستې ئماژر به و بکرت ک "ج ماوړر" خيان ل ه موو کس زياتر ل و نځي سځره ځداني ژناني موجهيد و بوون و ئم م ش به د رچوون ل م و نځ س پځنراو د ستيان به خ باتي کي خو نواوي کردوو. شوازي پځشيني جلو بځرگي ژناني موجهيد هاوش وځي جلو بځرگي ژنان ل هچ کام ل چين ک م م ايي تيي کاني ئران ل هچ کام ل ق ناغ کاني پځر س نندا نيي تا ئستا و زياتر ل د رک و تني راهيب کان و ژناني ميسين نځري م سځي ل ئ فريقا د چت.

ه و و ستي کي دیکي موجهيد ئووي ي ک نا بت حجاب به زړر به سړ ژناندا بس پځندر ت، به کو د بت پ و پاگ نند ل سړ شايست يي کاني بکرت به ئووي ژنان به ويستي خيان ه ځي بځرن، وات موجهيد کان لځگ ځ حجابن و دځي س پاندين، ي ک م: ئځگړر ئم نځريتي کي ئيسلامي ن بت به چي بانگ شاي به بکرت؟ دوو م: ئم ه و و ستي ديموکراسي ل کو يي؟ ئم به لاي زړ و هاوتاي لځگ ه و و ستي "هاوس ر کان" ک لځگ ځ "به حجاب"ي ژن کانيان ناکن، به م لځگ لځداني ژن ل سړ ئم پرس ازي نين! موجهيد کان ه و و د د ن پرس حجاب به ه ځي بځاردني "دا پځشين" ک م بک نځو. د وتر ت ک حجابي ئيسلامي جلو بځرگي کي "م د" ي ل ک ب کي "م د" کاني تر دا و هځروک چن دوکان کي ديار يکراوي به رگدروو ريکلام به سوود کاني پا ت و ت نوور کانيان د کات، موجهيد کانيش پويست ريکلام به سوود کاني حجابي ئيسلامي بکن، و به ن ژن ک ل م نځو نند دا ئزاد. واقيع ک ئووي ي ک حجاب م د نيي، به کو به گ نام و نيشاني ک يلاي تي و زو م و ز ليلکردني ژنان. سځره ځداني حجاب لځگ ځ چ بوون وځي زو م و ستي مي ژنان و گ ځيني به موک و سامانک بوو ک د بت ل شځانگيزي و "بوځري" بپار زرت. در ځي حجاب

در لژی ئم پښگگ ک متر ی. حجاب به م س ل ی ه بزار دنی به رگ کورت کردن و ی دو و ووی. کس ناتوانت خ ی ناو ببات به دموکراتی چونکه رگگ ی داو خ ک ل نوان نازادی و ک یلای تیدا ه بژرن، به کو خ ی بانگ ش به ک یل بوون دکات! ئ و وانگ ی ی ک ژن به ه کاری گ ن د ی و نازادی ژن به س رچاوی ل شفر ش د زان ت، ئ و وانگ ی ی ک ژن به مو کی پیاو و نامرزی به خت وری ئ و د زان ت، ه مان وانگ ژن ل پ ر د ی کدا داد پ ش ت. حجاب در ژ پ د ری ل ژیک ی بیر کردن و ی ئیسلامی و ه مای نرمی پ گ ی ژنان ل ئیسلامدا. ه و س تی دیموکراسی ئ و ی ک بانگ وازی دژی حجاب بکرت و ل ه مان کاتدا پا ب ندی بن مای ن س پاندنی حجاب به ت، نک به پ چ و ان و. ئ و ی مواهید کان د ی ن ش واندنی پ گ ی دیموکراسی ل مام کردن ل گ گ پرسی حجابدا.

خاتوو ر زوانی ه و د دات باب تی حجاب ک متر گرنگ د ربک و ت. د ش ت ه رشی گروپ جیاجیاکان به س ر مواهیدین د گ گ ت و به ت ن گ یشتن ل ه ه ن د ئایدی ل ژیه کانی ئم م کخراو و جیاوازی کانی ل گ گ "ئیسلام" ی ئای تو اکان، ک دواچار بوو ت ه ی ت و انینی س روو پ ک هات و ف رما یستی به ئیسلام، و به نموون د بینین م س ل ی "حجاب" ل لوتک یدای، د ر ئ نجام ک ش ی ئ و ی ک ئ و ن د س رنج ا د ک شرت به "چ ن" ی ژن مواهید ک ک "ناو ک" ی ژر خ ن به ت و او ی ل بیر د چ ت و. (مواهد ۲۲۹، ۱۴، ج خت کردن و ه ی ئ م ی). به مام به استی ناو ک ی ژر چ تری ژن مواهید ک چی؟ ل و ان ی ه زار و یک شت به ت، به مام ر ک ل بر ئ و ی ئم ناو ک به تام زر ی و ئ و ف ر م ی ق بو کردو، ناتوانرت گومان ل بوونی یک شت ل ژر ئ و ئیسکارفان دا بکرت، ئ ویش ق بو کردن دواک و تووی و نای کسان و خ به زل زانین. جیاوازی ژن کی مواهید و ژنانی تری پ ر د پ ش ئ و ی ک ئ گ ر ئم دو و میان ملک چی ئم نازاران به ت و به د ستیان و د نا ن ت، ژن کی مواهید چالاکان کارد کات به س ق امگیر کردن ئم ک یلای تی و نای کسانیی.

لکاندنی مارکسیزم به دیموکرات کان

ئ گ ر مواهید پا ب ند بک یت ت نها به حوکم کانی سیستمی ئیسلامی ک ی ق س بکات، ئ و ا ناتوانت ت نان ت یک وش ش به به رگری کردن ل نازادی ژن ق س بکات. ق رز کردن ل مارکسیزم و گ ن ا و ی ماتریالیزی م ژووی و بیر س سیالستی زانستی به قورئان به ت خووی کی تری مواهیدین. ه رو ها خاتوو روزوانی ل وتار ک یدا پ نا به ه مان ش واز د بات:

وتیشی: “فلسفای موجهیدین بگشتی سبارت ب دواکوتووی ژنان بم شوی یی: بپی قورئان ل سرتای دروستبووندا ه موو مر قکان ی کسان بوون و بهر م ند بوون ل ی کسان ک م ای تی، ل گ پ ر س ندن و کام بونی ئامراز و ک ر س ن کانی بهر ه م ه نان و بهر ه م ه نانی زیاد ل پیوستی، چ و ساندوی گروپک ل گروپک دووبار د ستی پ کرد و، دایک ک ناو ندی کاروبار کان بوو و د س اتی پیوستی ل ک م گادا ه بوو، ل گ داب شکردنی کاردا پایان پ و نرا و باوک بوو ب چ مسر و ناو ندی بند ما، ل گ س ر ه دانی ک م گ پیاوسالار کان و س ر ه دانی دژای تی ک م ای تی کان، چ و ساندن و ی مر قکان د ستی پ کرد و ب در ژایی م ژوو ب شک و ش وازی جیاواز، ل س رد می ک یلای تی و خا و ندار تی زوی و پاشان س رمای داریدا ب رد وام بوون. (موجهید ۲۲۹، ۲۹۷)

ه ر ک س ک بچو کترین ئاشنای ب مارکسیزم و ب تایب تی ک تبی بند چ ی بند ما و موکی تایب و د و تی ئ نگ س و ه بت، ب وونی ل و ت د گات ک ئ م شیکاری قورئانی ب ه ند گ انکاری و ب ئیسلامیکردن و ل م ک تب ق رز کراو. ئ گ رنا ل قورئان و ئیسلامدا ن بیر ک ی ک م ن ی س ر تای ه ی، ن چ مکی ئامراز کانی بهر ه م ه نان و بهر ه م می زیاد، ن سیستمی دایک سالاری، ن داب شکردنی کار و کاروباری ما و، ن بند ماکانی ک م گ ی پیاوسالاری و پ ر س ندنی ک م گاکان ل ک یلای تی و ب س رمای داری ناسراون ه ی. ل استیدا ئ گ ر ی ک پ ر گرافی ئ نگ س ب س بت ب ووما کردنی ئ و ند دواکوتووی، ئایا استتر نیی ک ئ گ ر ک س ک ک ش کی استگ ی ش گ ان ن ی ه بت، پیوست د ستب رداری ئ م ه موو دواکوتووی ب بت ل ب ر ژ و ندی قبو کردنی ک ی مارکسیزم و سیالیزی زانستی؟

ئه م ئیتر کس له کاریگهری بیر ئیسلامی، خومهینی یان موجهیدین، له سهر ژنانی ئ ران نیگه ران نیه. ل راستیدا م س ل ک پ یو ندی ب پ گ ی ژنان و نیی ل ئیسلامدا، ب کو پ گ ی ئیسلام ل چاوی ژناندا. ئ م ئ و گوشار راست قین یی ک موجهیدین ناچار د کات ب پی پیوستی ر ژ ه و بدن ب با شتر کردنی روخساریان ب گشتی، ب کو زیاتر س بارت ب “ژن موجهید کان” ب تایب تی. ژن ب ش ک ل ک م گ و ب ش ک ل و چین ی ک ک پ یو س ن پی و. ب م ل ه مان کاتدا ژنان گروو پکی چ و سا و ی جیاوازن. ب م ش و ی ت ن ن ژن ک ی موجهید، ه ر چ ند ئ و ب ر ژ و ندیی چینای تی تایب تانی ک ب رگری ل د کات، بند ه ی ئ و ی ل گ چینی د س اتدا هاوت ریب بت و ب پیوستی د زان ت هزر و بیروبا و ی

دواک و تووی ئم چینه ب ه ز بکات، بام هشتا ئ گ ری ئ و ی ه ی ک
ک ب شک ب ت ل چینه کی ست مل کراو ک د ب بیر ل د خی نای کسان ی
با ب تیی خ ی بکات و.

نگ ب ز ر ک ل وانه زگار بوون ل بیر ی پیاو سالاری دواک و تووی و
و ز ب س ر ک م گ دا پ ش کی ب ت ب پ یو ستبوون ب خ بات ب
زگاری ه موو ک م گ، یزی س سیالیزم و ب ت.

م نسوور حکم ت - ناز ر م جدی

ک م نیست ژمار ۱۷

۲۷ ی اسفند ۱۳۶۳

۱۷\مارس\۱۹۸۵

ت بینی پ راویز

(1) ل ر دا ت نیا و ر گ ا نی فارسی ئ و ئای تان د خ ی ن و و ن ی
کت بی م ژووی ک م ی ت ی ئ ران، ب ش ی "ما فی تاک و ک م ی ی تیی
ژنان دوا ی ئیسلام"، ب رگی چوار م، ل نووسینی م رت ز ا و و ندی.
(↑)

(2) ه رو ها کت بی ن هج ئ لب لاغ ب گ نام ی کی باش ب س لمان ندنی
تیر ی ئ م ک ب چوون دژ دیمو کراسی و پیاو سالاری کانی ئیسلام
ه ر ل س ر ت ای ئیسلامدا دا ژ راون و پشت استکراون ت و. (↑)

(3) ب شک ل "وتاری ما ئا وای" ک مح م د ل دوا یین گ شتی ح جدا
پ شک ش ی کردو و، ل کت بی م ژووی ک م ی ت ی ئ راندا ها تو و. (↑)

(4) له ن و ئه و کارانه دا یه ک کیان دروستکردنی پ ستی "ها و یزی یه کم
به ر پرسی ک خراوی موجهیدین" و پ دانی ئه م پ ست به "شایسته ترین
ژنی ناو ک خراو" له م ک خراوه دا. ل ژیکی ب ه و و ستی ئ م ه نگا و
ل ک س ناشاردر ت و. ئ گ ر پ گ ی ژنان ل ئیسلامدا ن گ و ت،
نگ پ ک و و دانانی سیمبول ک ب پ گ ی ژنان ل ک خراوی
موجهیددا، و ک پ گ ی ژنان ل کابینه ی ه ید دا، ک شک ک چار س ر
بکات. ه رو ک چا و و وان د کرا، ل گ گ گ یشتنی ها و ر دیفی ی ک می
ف رمی کار کانی ل س رو ب ندی ژ ی ل دایکبوونی فاتیما ز هرا ب
پ یام ک ب ژنان د ستی پ کرد، ک ب ک و ت ل د و رو ب ری ۸ ی مارس
(وات ل ژ ی جیهانی ژنان ک ل لای ن ک م نیست کانه و دام زرا)
و ویدا و! س بار ت ب ک و ت و ب ن ی ژ ی جیهانی ژنان، لانی ک م،
"فیق ی ت ی و استین" ی ئیسلام ب و ا ت جیا وازی بیرو ا یان نیی.
(↑)